

ที่ กษ ๐๓๐๗/๖๕๕๖

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม.
๑๐๒๐๐

๓ ตุลาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ.
จำนวน ๓ ฉบับ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. สำเนาประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ฉบับที่ ๑๑/๒๕๕๖) ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๖
และสำเนาประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ฉบับที่ ๑/๒๕๖๐) ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๐
๓. สำเนากฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๒ (พ.ศ. ๒๕๕๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง
พุทธศักราช ๒๔๘๕
๔. เอกสารประกอบการพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรี (ประกอบด้วยบันทึกคำชี้แจงรายละเอียด
บันทึกหลักการและเหตุผล ร่างกฎกระทรวง และแผนที่ท้ายร่างกฎกระทรวง) จำนวนฉบับละ ๑๒๐ ชุด

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขอเสนอร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน
คลองแยก ๑ ขวา ของคลองแยก ๘ ขวา ของคลองข่อย ๕ ซ้าย ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย เป็นทางน้ำชลประทาน
ที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานอ่างเก็บน้ำหนองสำโรง
เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. และร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน
อ่างเก็บน้ำห้วยสามพาด เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา
โดยเรื่องเสนอตั้งกล่าวนี้นี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่อง
และการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) รวมทั้งเป็นไปตามมาตรา ๘ (๑) แห่งพระราชบัญญัติ
การชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๔)
พ.ศ. ๒๕๑๘ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง) กำกับการบริหารราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. เรื่องเดิม

ด้วยกรมชลประทานรายงานว่ามีการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานนอกภาคเกษตรกรรมเพิ่มมากขึ้น
ในการนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์จากการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานอย่างเต็มที่ และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
อีกทั้งทำให้ทราบถึงปริมาณของน้ำที่ขาดหายไปจากระบบการชลประทาน และเป็นการรองรับการขออนุญาต
ใช้น้ำจากภาคอุตสาหกรรม การประปา และภาคธุรกิจอื่นที่มีขึ้นในอนาคตสมควรกำหนดทางน้ำชลประทาน
ซึ่งได้มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ฉบับที่ ๑๑/๒๕๕๖) ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๖ และประกาศ
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ฉบับที่ ๑/๒๕๖๐) ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๐ กำหนดให้เป็นทางน้ำชลประทานแล้ว

ตามสิ่งที่...

ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานโดยออกเป็นกฎกระทรวง ทั้งนี้ ตามความใน มาตรา ๘ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๘ จึงขอเสนอร่างกฎกระทรวง ดังนี้

๑. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานคลองแยก ๑ ขวา ของคลองแยก ๘ ขวา ของคลองซอย ๕ ซ้าย ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. (จากกิโลเมตรที่ ๐.๐๐๐ ในท้องที่ตำบลลำพญา อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ถึงกิโลเมตรที่ ๔.๑๒๐ ในท้องที่ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม)

๒. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานอ่างเก็บน้ำหนองสำโรง เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. (จากศูนย์กลางเขื่อนดินอ่างเก็บน้ำหนองสำโรง ในท้องที่ตำบลหมู่น และตำบลบ้านเลื่อม อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี)

๓. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานอ่างเก็บน้ำห้วยสามพาด เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. (จากศูนย์กลางเขื่อนดินอ่างเก็บน้ำห้วยสามพาด ในท้องที่ตำบลทับกุง อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี และในท้องที่ตำบลบ้านตาด อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี)

ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

เนื่องจากการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานเพื่อกิจการโรงงาน การประปาหรือกิจการอื่นที่มีใช้การเกษตรกรรมเพิ่มมากขึ้น ทำให้ปริมาณของน้ำในแหล่งเก็บกักมีปริมาณลดลง การเก็บค่าชลประทานจะเป็นการแก้ปัญหาการใช้น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และโดยที่พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานเป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานได้โดยต้องแสดงแผนที่แนวเขตให้ชัดเจน

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ เป็นการเสนอร่างกฎกระทรวงให้มีผลบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕

๒.๒ เป็นเรื่องที่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่อง และการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีหรือให้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เมื่อดำเนินการได้รวดเร็ว จะเป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสนองนโยบายของรัฐในด้าน การควบคุมดูแลแหล่งน้ำ ซึ่งภาครัฐได้มีการรณรงค์ให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัดและถูกวิธี

๔. สาระสำคัญ/ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

ข้อเท็จจริง

- การกำหนดให้ทางน้ำชลประทานเป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน ทำให้เกิด

ประโยชน์ในการควบคุมดูแลปริมาณน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งทำให้ทราบถึงปริมาณของน้ำที่ขาดหายไปจากระบบการชลประทาน ซึ่งการเรียกเก็บค่าชลประทานนั้นจะเป็นผลดีต่อการเงินและงบประมาณ โดยเงินที่เก็บได้จากผู้ใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานเมื่อกฎกระทรวงมีผลบังคับใช้แล้ว จะนำเข้าทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทาน โดยใช้จ่ายเป็นค่าปรับปรุงบำรุงรักษาระบบการชลประทาน อันจะทำให้ใช้เงินงบประมาณในส่วนนี้น้อยลง

- โดยที่การใช้น้ำนอกภาคเกษตรกรรมจากทางน้ำชลประทาน จะต้องมีการติดตั้งมาตรวัดน้ำ และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ซึ่งในการออกกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานเป็นทางน้ำที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานได้นั้น จะดำเนินการได้เฉพาะทางน้ำที่มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดให้เป็นทางน้ำชลประทานตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ แล้วเท่านั้น ปัจจุบันมีกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) กำหนดอัตราค่าชลประทานและหลักเกณฑ์ไว้แล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ สำหรับปริมาณน้ำไหลผ่านทางน้ำชลประทาน ปริมาณการใช้น้ำและพื้นที่ได้รับประโยชน์ มีรายละเอียดโดยสรุป ดังนี้

- ทางน้ำชลประทานคลองแยก ๑ ขวา ของคลองแยก ๘ ขวา ของคลองซอย ๕ ซ้าย ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย มีปริมาณน้ำไหลผ่านทางน้ำประมาณ ๑๔,๒๕๔,๒๗๒ ลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันไม่มีสำนักงานประปาหรือโรงงานอุตสาหกรรมขออนุญาตใช้น้ำ แต่คาดว่าจะมีผู้ใช้น้ำในอนาคต และมีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตรประมาณ ๓,๑๑๐,๔๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ประมาณ ๑๐,๘๕๐ ไร่

- ทางน้ำชลประทานอ่างเก็บน้ำหนองสำโรง มีปริมาณความจุน้ำในอ่างเก็บน้ำเท่ากับ ๙,๔๖๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันมีการประปาส่วนภูมิภาคสาขาอุดรธานี ขอใช้น้ำประมาณ ๘,๖๔๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อปี และมีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตรประมาณ ๘๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ประมาณ ๘๗๔ ไร่

- ทางน้ำชลประทานอ่างเก็บน้ำห้วยสามพาด มีปริมาณความจุน้ำในอ่างเก็บน้ำเท่ากับ ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันมีประปาหมู่บ้านหนองประเสริฐ ขอใช้น้ำประมาณ ๓๑,๘๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อปี และมีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตรประมาณ ๘,๐๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ประมาณ ๑๕,๙๔๐ ไร่

- จากปริมาณการใช้น้ำในทางน้ำชลประทานทั้ง ๓ แห่งนี้ ไม่มีผลกระทบต่อปริมาณน้ำในทางน้ำชลประทาน ซึ่งมีศักยภาพเพียงพอสามารถกำหนดแผนจัดสรรน้ำให้แก่ผู้ที่ขออนุญาตใช้น้ำในภายหน้าได้ตามความเหมาะสม

ข้อกฎหมาย

- พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๘ (๑)

- พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ มาตรา ๔๒

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว จึงขอเสนอร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน คลองแยก ๑ ขวา ของคลองแยก ๘ ขวา ของคลองข่อย ๕ ซ้าย ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย เป็นทางน้ำชลประทาน ที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานอ่างเก็บน้ำหนองสำโรง เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. และร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน อ่างเก็บน้ำห้วยสามพาด เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔ เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติหลักการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(ฉัตรชัย สาริกัลยะ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมชลประทาน

สำนักกฎหมายและที่ดิน

โทร. โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๒๖๒๖